előbbi újra szárnyra kapott, ezt észrevéve – alaposan feltételezhető, hogy ugyanaz a varjú példány – ismét belekezdett a szemlátomást nem vérre menő „fogócskába”, amelynek a rétihéja magasba emelkedése és elhúzása vetett végett.

Endes Mihály

ADATOK A FATTYÚSZERKŐ (*CHLIDONIAS HYBRIDA*) KÖLTÉS-BIOLÓGIÁJÁHOZ. Hajdúvidtől NY-ra, a Vidi-ér egykori árterén az agrárművelésű löszhátak mélyedésében, 3 hektár felszínű, csapadékvíz táplálta Siteri-lapos nevű területen a faj 35 párból álló telepén 2011. június 23-án az egyik fészekalj a megszokott 3 helyett 4 tojásból állt, amelyek alapszíne és mintázata az összetojás lehetőségét kizárta. A fészkek a tavi káka (*Schoenoplectus lacustris*) madarak által lecsípett és megtördelve összehajtogatott száraiból készültek, egy kivételével, amelynél a pár az ott táplálkozó szürke gémek (*Ardea cinerea*) elhullajtott nagy kézevező tollait mint tartós úszó-lebegő anyagot is beépítette (lásd fotók).

Endes Mihály

Fattyúszerkő (*Chlidonias hybrida*) négytojásos fészekalja. Siteri-lapos (Pród), 2011. 06. 23. (Fotó: Endes M.)

Clutch of Whiskered Tern (*Chlidonias hybrida*) with four eggs. Siteri-lapos marsh (Pród), 23-06-2011. (Photo: M. Endes)

Fattyúszerkő (*Chlidonias hybrida*) fészke szürke gém (*Ardea cinerea*) tollakkal. Siteri-lapos (Pród), 2011. 06. 23. (Fotó: Endes M.)
Nest of Whiskered Tern (Chlidonias hybrida) with Grey Heron (*Ardea cinerea*) feathers. Siteri-lapos marsh (Pród), 23-06-2011.(Photo: M. Endes)

KAKUKK (*CUCULUS CANORUS*) NEVELKEDÉSE ZÁRT ÉPÜLETBEN. Debrecen-Józsa kertes–házas („falusias") részének közvetlen környezetében különböző korú, területű és faösszetételű erdőállományok találhatók, amelyek többsége azonban csupán néhány hektáros, zömmel 30-40 éves ültetett akác, „papír" nyár és erdeifenyő, s csak minimális az idős tölgyes. Lokálisan patakparti fehér és hamvas fűz állományok húzódnak. A kakukk, amely a hazai szakirodalom szerint „az emberi településeket kerüli" (Bankovics A. 2008. Magyarország madarainak névjegyzéke: 144.) a tágabb környéken szórványos, de tojásrakó státuszú, s tavaszi vonulása idején hallható. P. M. biológus beszámolója (lásd az általa készített fotókat is) szerint kertjében, lakóházától méterekre kisebb kamra-jellegű épület áll, amelynek ajtaját és ablakait általában és tartósan zárva tartják. Ebben esztendők óta sikeresen költ évente kétszer a házi rozsdafarkú (*Phoenicurus ochruros*) egy párja. A madarak az ajtó feletti, számukra éppen átjárható résen, illetőleg a 40x40 cm méretű palával borított oldalfalak egyikének kb. tenyérnyi nyílásán át közlekednek. Az utóbbi bejárót a tulajdonos e célból készítette. 2009. júniusában a pár éppen második fészekalját ülte az egyik födémtartó gerendára, egy műanyag edénybe épített fészkében. P. M. az egyik napon belépve az épületbe, meglepetéssel észlelte, hogy a rozsdafarkúak egy kb. rigó nagyságú, tollasodó kakukkfiókát etetnek, amely közeledésére kiugrott a fészekből a padlóra. Ezt látva a tulajdonos elhagyta és bezárta a kamrát, a másnapi ellenőrzés során viszont nem észlelte madarunkat. A gazdaszülők azonban „egy darabig" még a kertben tevékenykedtek, bár etetést nem figyelt meg, s kakukk mutatkozását vagy hangját nem észlelte, illetőleg nem hallotta. Mindent egybevetve elgondolkoztató a kakukk tojó rutin ösztönvilágát messze meghaladó intelligenciája: bemerészkedni lakott területre, kifigyelni a cél-szülők viselkedését, abból következtetéseket vonni le, végül ennek alapján sikerrel végződő